Els tres membres que formaven la mesa d'edat del Parlament de Catalunya, Antoni Santiburcio, Josep Maria Poblet i Marcel Planelles, aplaudeixen després de la constitució del Parlament el 1980 ARXIU

Biografia Una reconstrucció del moviment a petita escala amb el rastreig del jove activista Josep Maria Poblet en setmanaris oblidats

Catalanisme comarcal

JORDI AMAT

El 20 de març del 1980, quan es va reinaugurar el Parlament després de les primeres autonòmiques, la mesa d'edat la va presidir un vell republicà: Josep Maria Poblet. Tenia 82 anys i li quedaven pocs mesos de vida. Era un home de confiança del líder del seu partit –Heribert Barrera– i Josep Fornas –un altre dels diputats d'ERC– li havia editat força prosa de no-ficció a Pòrtic –les memòries, biografies o llibres d'història–. Potser algú el recordava com a autor menor de l'escena barcelonina. A mitjans dels cinquanta, després d'uns anys a l'exili, havia estrenat algun vodevil en català a Barcelona i Capri fins i tot en va protagonitzar una. Però és probable que ningú conegués la seva vida anterior: la d'un jove activista del catalanisme al seu Montblanc natal. Ho explica l'estudi de Jaume Ferrer.

El cas Poblet, més que per la qualitat de la seva obra, val com a exemple paradigmàtic de com el catalanisme va capil·laritzar popularment fins a esdevenir el moviment polític dominant a Catalunya. La base documental que fonamenta la biografia intel·lectual que ha escrit Ferrer –fruït de la seva tesi– són els centenars d'articles de Poblet publicats a la premsa local durant el 1916 i fins al naufragi del 1932 quan el crac del seu negoci com a banquer el va forçar a marxar del poble fins a reinventar-se com comercial cinematogràfic a Madrid. És un corpus desconegut, llauna, que aquí es glossa i es sistematitza.

> Home de confiança d'Heribert Barrera i Josep Fornas, qui li havia editat força prosa de no-ficció a Pòrtic

> La fallida del seu negoci com a banquer el va forçar a marxar a Madrid com a comercial cinematogràfic

Què descobreix el rastreig de la seva figura a setmanaris oblidats? La conformació a escala comarcal de la cultura del catalanisme. A través d'ell, a la Conca de Barberà, reverberava un moviment d'agitació nacional que d'una manera natural anava assumint una menestralia rural. Res falla. Des de l'ús de la llengua a la premsa o sobre els escenaris o l'escriptura de poemes patriòtics ("Oh, bandera catalana / tu el cant senyalaràs / ta claror al cor s'encomana / i com ells bategaràs") fins a la vinculació a entitats de la societat civil (si se'm permet la ucronia) que organitzaven viatges o homenatges a Prat de la Riba. És un entramat a petita escala que sofrirà les prohibicions de la dictadura de Primo i que a ell l'acabarà portant a ser un portaveu d'Esquerra Republicana, en sintonia amb Josep Andreu Abelló, patint les tensions amb el catalanisme conservador durant la Segona República. Sovint figures menors com Poblet mostren amb claredat la complexitat d'un procés d'aculturació integral. |

Jaume Ferrer i Puig
Josep Maria Poblet: periodisme i acció
PUBLICACIONS DE L'ABADIA DE MONTSERRAT. 316 PÀGINES